МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Філологічний факультет
Кафедра германської філології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ Н.В. Михальченко
«30» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРЕТИЧНИЙ КУРС АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

(ТЕОРЕТИЧНА ФОНЕТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ)

Ступінь бакалавра
Галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка
Спеціальність: 014 Середня освіта
Предметна спеціальність: 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська))
ОП: «Англійська та друга іноземна мова (німецька)»

2023 – 2024 навчальний рік

Розробники: Шевченко І.В., ст. викладач кафедри германської філології, доктор філософії в галузі освіти _____(Шевченко І.В.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри германської філології
Протокол № 1 від «28» серпня 2023 р.
Завідувач кафедри германської філології _____ (Мироненко Т.П.)

Анотація

Процес вивчення дисципліни «Теоретичний курс англійської мови (Теоретична фонетика англійської мови)» орієнтований на ознайомлення студентів з базовою фонетичною термінологією, у його рамках викладаються відомі в науці погляди щодо аспектів і функцій фонеми. Детально розглядається система голосних та приголосних фонем англійської мови за існуючими критеріями їхньої класифікації. Формується уявлення про основні теорії природи складу, викладаються правила складоутворення і складоподілу, закономірності функціонування лексичного наголосу й розкривається поняття просодії та ролі просодичних засобів в оформленні висловлювання. У процесі викладання матеріалу актуалізуються знання, навички, вміння, набуті студентами у рамках курсу "Практична фонетика англійської мови".

Курс має широке лінгвістичне підґрунтя. Під час його вивчення студенти знайомляться з класичними фонетичними й фонологічними теоріями, традиційними фонологічними моделями й універсальними фонетичними класифікаціями; а також з сучасними елементами прикладної фонетики, методами вивчення сприйняття й відтворення усного мовлення.

Курс адаптований до сучасного стану фонетики англійської мови. Студенти знайомляться з британською літературною вимовою, а також з фонетичними особливостями національних варіантів англійської мови і її вимовних типів.

Ключові слова: фонетика, фонема, лінгводидактика, фонетична термінологія, аудиторні заняття, склад, фонологічні теорії.

Summary

The process of studying the discipline "Theoretical course of English (Theoretical phonetics of English)" is focused on acquainting students with the basic phonetic terminology, it teaches well-known views on the aspects and functions of the phoneme. The system of vowels and consonants of the English language according to the existing criteria of their classification is considered in detail.
An idea of the basic theories of the nature of syllables is formed, the rules of syllable formation and syllable division, regularities of lexical stress functioning are revealed, and the concept of prosody and the role of prosodic means in utterance expression is revealed. In the process of teaching the material, the knowledge, skills, abilities acquired by students within the course "Practical Phonetics of the English Language" are updated. The course has a broad linguistic basis. During its study students get acquainted with classical phonetic and phonological theories, traditional phonological models and universal phonetic classifications; as well as with modern elements of applied phonetics, methods of studying the perception and reproduction of oral speech.
The course is adapted to the current state of English phonetics. Students get acquainted with the British literary pronunciation, as well as with the phonetic features of the national versions of the English language and its pronunciation types.

Key words: phonetics, phoneme, phonetic terminology, classes, composition, phonological theories.

1. **Опис навчальної дисципліни**

Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів –3	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – проєкт, наукова стаття	Спеціальність: 014.02 Середня освіта. Мова і література (англійська)	***Семестр***	
Загальна кількість годин – 90		5-й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Ступінь: Бакалавра	10год.	
		Практичні, семінарські	
		20 год.	
		Лабораторні	
http://moodle.mdu.edu.ua/my/			-
		Самостійна робота	
		60 год.	
		Вид контролю: екзамен	

Мова навчання – українська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 30 год. – аудиторні заняття, 60 год. – самостійна робота (33%/67%).

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		заочна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – проєкт, наукова стаття	Спеціальність: 014.02 Середня освіта. Мова і література (англійська	***Семестр***	
Загальна кількість годин – 90		5-й	
		Лекції	
http://moodle.mdu.edu.ua/my/	Ступінь: Бакалавра	6 год.	
		Практичні, семінарські	
		12 год.	
		Самостійна робота	
		72 год.	
		Вид контролю: екзамен	

Мова навчання – українська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для заочної форми навчання – 18 год. – аудиторні заняття, 72 год. – самостійна робота (20%/80%).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

Мета курсу: представити системне, послідовне вивчення фонетичної структури сучасної англійської мови, дати аналіз англійській фонетичній структурі у світлі загальних принципів лінгвістики. Це має намір включити в число випадків обговорення різних поглядів вчених. Наслідком є здобуття прозорості в структурі мови та вміння студентів формувати їх власні думки на те чи інше питання.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- методичні : теоретичні дослідження фонетичної системи мови грунтується на основі нової лінгвістичної теорії даної мови як системи, що має свою власну структуру, сучасні методи застосовуються для вирішення лінгвістичних проблем мовної структури, познайомити студентів з найбільш сучасними методами фонетичних досліджень і фонетичного аналізу;
- пізнавальні : на лекціях студенти ознайомлюються з такими проблемами теоретичної фонетики, як відношення між фонетикою та фонологією, інтонаційні явища, надаються найбільш повні знання про всі компоненти фонетичної будови сучасної англійської мови в їхній системі;
- практичні: на семінарських заняттях студенти систематизують елементи фонетичної теорії, засвоєні студентами при вивченні нормативного курсу; аналізують сучасні тексти і доповіді з певної проблеми з теоретичної точки зору, обговорюють погляди різних вчених.

Передумови для вивчення дисципліни: курс тісно пов'язаний із практичним курсом основної іноземної мови, практичною граматикою, практичною фонетикою, а також із теоретичними лінгвістичними дисциплінами, які студент засвоїв на попередніх курсах навчання. попередніх курсах (вступ до мовознавства, історія мови, лінгвокраїнознавство, зарубіжна література).

Навчальна дисципліна складається з 3-х кредитів.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: збирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, впорядковувати, класифікувати, систематизувати, критично аналізувати й інтерпретувати її та застосовувати дані.

ПРН 3. Організовувати процес свого подальшого навчання й самоосвіти із значним ступенем автономності.

ПРН 6. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання.

ПРН 9. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності вчителя іноземних мов.

ПРН 11. Аналізувати структурні одиниці рідної та іноземних мов, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 14. Критично осмислювати основні теорії, принципи, методи, поняття та концепції обраної освітньої спеціалізації, уміти застосовувати їх у навчальній і професійній діяльності.

ПРН 19. Критично оцінювати власну навчальну та професійно-дослідницьку діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

І. Загальнопредметні:

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання і аналізу інформації дотримуючись норм академічної доброчесності.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології у різних сферах життя.

ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в нових ситуаціях.

ЗК 11. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ІІ. Фахові:

ФК 6. Здатність вільно оперувати спеціальною фаховою термінологією для розв'язання навчальних і професійних завдань.
ФК 9. Здатність критично оцінювати свої знання, організовувати та керувати власним професійним розвитком і своїх колег у сфері вивчення та навчання іноземних мов.
ФК 10. Володіти конвенціями мовного спілкування в іншомовному соціумі, правилами й традиціями міжкультурного спілкування з носіями досліджуваної мови.
.

Програма навчальної дисципліни
Кредит 1 Фонетика як наука.
Тема 1. Фонетика як наука. Звуки мовлення як акустичні і артикуляційні одиниці.
Тема 2. Артикуляційні переходи голосних і приголосних фонем. Функціональний аспект звуків мовлення. Артикуляційні переходи голосних і приголосних фонем.
Кредит 2. Складоподіл та інтонація в англійській мові.
Тема 3. Складоподіл англійських слів в англійській мові
Тема 4. Правила складоподілу англійських слів в англійській мові
Кредит 3. Структура англійських слів.
Тема 5 Англійська інтонація.
Тема 6. Англійська інтонація. Типи англійської інтонації.

3. Структура навчальної дисципліни
Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	У тому числі				
		Л	П	лаб	інд	Ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Фонетика як наука.						
Тема 1. Фонетика як наука. Звуки мовлення як акустичні і артикуляційні одиниці.		2	2			10
Тема 2. Артикуляційні переходи голосних і приголоснихфонем. Функціональний аспект звуків мовлення. Артикуляційні переходи голосних і приголосних фонем.		2	4			10
Усього:	**30**	**4**	**6**			**20**
Кредит 2. Складоподіл та інтонація в англійській мові.						
Тема 3. Складоподіл та інтонація в англійській мові.		2	2			10
Тема 4. Правила складоподілу англійських слів в англійській мові		*2*	*4*			*10*
Усього:	**30**	**4**	**6**			**20**
Кредит 3. Структура англійських слів.						
Тема 5. Складова структура англійських слів.		1	4			
Тема 6. Англійська інтонація. Типи англійської інтонації		1	4			

Усього:	**30**	**2**	**8**			**20**
Усього годин:	**90**	**10**	**20**			**60**

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	У тому числі				
		Л	П	лаб	інд	Ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Фонетика як наука.						
Тема 1. Фонетика як наука. Звуки мовлення як акустичні і артикуляційні одиниці.	15	1	2			12
Тема 2. Артикуляційні переходи голосних і приголоснихфонем. Функціональний аспект звуків мовлення. Артикуляційні переходи голосних і приголосних фонем.	15	1	2			12
Усього:	**30**	**1**	**4**			**24**
Кредит 2. Складоподіл та інтонація в англійській мові.						12
Тема 3. Складоподіл та інтонація в англійській мові.	15	1	2			12
Тема 4. Правила складоподілу англійських слів в англійській мові	*15*	*2*	*2*			*12*
Усього:	**30**	**2**	**4**			**24**
Кредит 3. Структура англійських слів.						
Тема 5**.** Складова структура англійських слів.	15	1	2			12
Тема 6.. Англійська інтонація. Типи англійської інтонації	15	1	2			12
Усього:	**30**	**2**	**4**			**24**
Усього годин:	**90**	**6**	**12**			**72**

4. Теми лекційних занять

Денна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кіль-кість год.
Кредит 1. Фонетика як наука.		
1.	**Тема 1.** Фонетика як наука. Звуки мовлення як акустичні і артикуляційні одиниці.	2
2.	**Тема 2.** Артикуляційні переходи голосних і приголоснихфонем. Функціональний аспект звуків мовлення. Артикуляційні переходи голосних і приголосних фонем.	2
Кредит 2. Складоподіл та інтонація в англійській мові.		
	Тема 3. Складоподіл та інтонація в англійській мові.	2

3.	**Тема** 4**.** Складова структура англійських слів.	2
Кредит 3. Структура англійських слів.		
	Тема 5 . Складова структура англійських слів.	1
4.	**Тема 6.** Типи англійської інтонації . Типи англійської інтонації	1
	Всього:	**10**

Заочна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кіль-кість год.
Кредит 1. Фонетика як наука.		
1.	**Тема 1.** Фонетика як наука. Звуки мовлення як акустичні і артикуляційні одиниці.	1
2.	**Тема 2.** Артикуляційні переходи голосних і приголоснихфонем. Функціональний аспект звуків мовлення. Артикуляційні переходи голосних і приголосних фонем.	1
Кредит 2. Складоподіл та інтонація в англійській мові.		
	Тема 3. Складоподіл та інтонація в англійській мові.	1
3.	**Тема** 4**.** Складова структура англійських слів.	1
Кредит 3. Структура англійських слів.		
	Тема 5 . Складова структура англійських слів.	1
4.	**Тема 6.** Типи англійської інтонації . Типи англійської інтонації	1
	Всього:	**6**

5. Теми практичних занять

Денна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кіль-кість год.
Кредит 1. Фонетика як наука.		
1.	**Тема 1.** Фонетика як наука. Звуки мовлення як акустичні і артикуляційні одиниці.	2
2.	**Тема 2.** Артикуляційні переходи голосних і приголоснихфонем. Функціональний аспект звуків мовлення. Артикуляційні переходи голосних і приголосних фонем.	4
Кредит 2. Складоподіл та інтонація в англійській мові.		
	Тема 3. Складоподіл та інтонація в англійській мові.	4
3.	**Тема** 4**.** Складова структура англійських слів.	2
Кредит 3. Структура англійських слів.		
	Тема 5 . Складова структура англійських слів.	4
4.	**Тема 6.** Типи англійської інтонації . Типи англійської інтонації	4
	Всього:	**20**

Заочна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кіль-кість год.
Кредит 1. Фонетика як наука.		
1.	**Тема 1.** Фонетика як наука. Звуки мовлення як акустичні і артикуляційні одиниці.	2
2.	**Тема 2.** Артикуляційні переходи голосних і приголоснихфонем. Функціональний аспект звуків мовлення. Артикуляційні переходи голосних і приголосних фонем.	2
Кредит 2. Складоподіл та інтонація в англійській мові.		
	Тема 3. Складоподіл та інтонація в англійській мові.	2
3.	**Тема** 4**.** Складова структура англійських слів.	2
Кредит 3. Структура англійських слів.		
	Тема 5 . Складова структура англійських слів.	2
4.	**Тема 6.** Типи англійської інтонації . Типи англійської інтонації	2
	Всього:	**12**

6. Самостійна робота

Денна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кіль-кість год.
Кредит 1. Фонетика як наука.		
1.	**Тема 1.** Фонетика як наука. Звуки мовлення як акустичні і артикуляційні одиниці.	10
2.	**Тема 2.** Артикуляційні переходи голосних і приголоснихфонем. Функціональний аспект звуків мовлення. Артикуляційні переходи голосних і приголосних фонем.	10
Кредит 2. Складоподіл та інтонація в англійській мові.		
	Тема 3. Складоподіл та інтонація в англійській мові.	10
3.	**Тема** 4**.** Складова структура англійських слів.	10
Кредит 3. Структура англійських слів.		
	Тема 5 . Складова структура англійських слів.	10
4.	**Тема 6.** Типи англійської інтонації . Типи англійської інтонації	10
	Всього:	**60**

Заочна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кіль-кість год.
Кредит 1. Фонетика як наука.		
1.	**Тема 1.** Фонетика як наука. Звуки мовлення як акустичні і артикуляційні одиниці.	12
2.	**Тема 2.** Артикуляційні переходи голосних і приголоснихфонем. Функціональний аспект звуків мовлення. Артикуляційні переходи голосних і приголосних фонем.	12
Кредит 2. Складоподіл та інтонація в англійській мові.		
	Тема 3. Складоподіл та інтонація в англійській мові.	12
3.	**Тема** 4**.** Складова структура англійських слів.	12
Кредит 3. Структура англійських слів.		
	Тема 5 . Складова структура англійських слів.	12
4.	**Тема 6.** Типи англійської інтонації . Типи англійської інтонації	12
	Всього:	**72**

7. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

1. Підготовка доповіді з висвітленням проблем теоретичного курсу англійської мови з використанням мультимедійної презентації.
2. Підготовка та публікація статті для участі в студентській науковій конференції. Виголошення наукових доповідей.
3. Створення індивідуального проєкту.

8. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	Залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння й засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, іспит) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу модуля.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється відмінно за умови, якщо відповідь повна, вичерпна, насичена термінологією з курсу; визначається точністю, послідовністю і логічністю; відповідає

мовним нормам. У ході відповіді студент розкриває питання, передбачені для самостійного опрацювання, наводить приклади на підтвердження теоретичного матеріалу..

Студенту виставляється дуже добре, якщо відповідь повна, вичерпна, насичена термінологією з курсу; визначається точністю, послідовністю і логічністю; відповідає мовним нормам. У ході відповіді студент розкриває питання, передбачені для самостійного опрацювання, наводить приклади на підтвердження теоретичного матеріалу. У ході відповіді наявні незначні мовленнєві огріхи.

Студенту виставляється добре, відповідь змістовна, однак неповна, репліки недостатньо вдалі, оскільки не враховують належним чином використання термінологічної лексики; порушується послідовність і логічність викладу думок; надається перевага невербальній комунікації; трапляються суттєві мовленнєві огріхи..

Студенту виставляється достатньо, якщо відповідь змістовна, однак неповна, репліки недостатньо вдалі, оскільки не враховують належним чином використання термінологічної лексики; порушується послідовність і логічність викладу думок; надається перевага невербальній комунікації; трапляються суттєві мовленнєві огріхи.

Студенту виставляється задовільно, якщо він бере участь в обговоренні теоретичних питань практичного заняття, проте, відповіді є недостатніми за обсягом (до 5-6 реплік), елементарними за змістом, зі значною кількістю помилок різного роду.

Кількість балів у кінці **семестру** повинна складати від 150 до 300 балів (за 3кредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний **розподіл балів, які отримують студенти** за 3 крд.

			Кредит 1
Т1	Т2	Ср	Сума
30	**30**	**40**	**100**

			Кредит 2
Т3	Т4	Ср	Сума
30	**30**	**40**	**100**

			Кредит 3
Т5	Т6	Ср	Сума
30	**30**	**40**	**100**

***Примітка.** Коефіцієнт для іспиту – 0,6. Іспит оцінюється в 40 б.

9. Засоби дігностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

10. Методи навчання

Усний виклад матеріалу: наукова розповідь, спрямована на аналіз фактичного матеріалу; пояснення − вербальний метод навчання, за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу; проблемне навчання, робота з підручником та додатковими джерелами, спостереження над усним мовленням, спостереження над мовним матеріалом, порівняльний аналіз, виразне читання текстів; ілюстрація − метод навчання,

який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображенні (малюнки, схеми, графіки та ін.).

11. Рекомендована література

Базова

1. Leontyeva S.F. A theoretical course of English phonetics. – M.,1988.
2. Sokolova M.A. English phonetics. A Theoretical course.- M., 1996.
3. Vassilyev V.A. English phonetics.A theoretical course. - M., 1970.

Допоміжна

1. Валуєва І.В. Навчально-методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи з теоретичного курсу фонетики англійської мови для студентів ІІІ курсу спеціальності"Початкове навчання. Спеціалізація: англійськамова та література"- Херсон, 2004.
2.Валуєва , Покорна, Черепанова Конспект лекцій з "теоретичного курсу англійської мови" для студентів спеціальностей "Початкове навчання. Спеціалізація: англійська мова", "Дошкільна освіта. Спеціалізація: англійська мова." - Херсон, 2004.
3.Дворжецька М.П., Макухіна Т.В. Фонетика англійської мови: фоностилістика і риторика мовленнєвої комунікації. -Вінниця: Нова Книга, 2005.-208с.
4. Зиндер Л.Р. Общая фонетика.- Л., 1979.
5.Манси Е.А. English phonetics.- Киев: Инкос, 2005.-2007.
6. Паращук В.Ю. Теоретична фонетика англійської мови : Навчальний посібник для студентів іноземних мов. - Вінниця, Нова Книга, 2005.- 240с
Покорна Л., Черепанова С. Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи з теоретичного курсу англійської мови для студентів ІІІ-IV курсів спеціальності "Початкове навчання. ПМСО. Англійська мова та зарубіжна література".- Херсон, 2000.
7. Соколова М.А. Практическая фонетика английского языка.- М., 2001.
8. M.A.Sokolova, K.P.Gintovt, I.Stikhonova.English Phonetics.A Theoretical Course.M., 1991.

12. Інформаційні ресурси

1. http://ead.univ-angers.fr/~menan/cerel/english/phonetics/english_phonetics.htm
2. http://www.linguistics.ucla.edu/people/ladefoge/
3. http://faculty.washington.edu/dillon/PhonResources/